

Preek over Matteüs 27:51-54

- Schildwolde, 30 maart 2018
- Kees van Dusseldorp
- Goede Vrijdag

Thema: De aarde beeft <1>

Liturgie:

votum en groet

Gz.123:3

gebed

Ps.6:1,3,5

schriftlezing/zingen

Mat.26:57-68

Ld.183:1 (melodie NLB 576B)**

Mat.27:1-2; 11-14

Ld.183:2

Mat.27:35-44

Ld.183:3

Mat.27:45-54

Ld.183:4

preek Mat.27:51b De aarde beeft <1>

Ps.93:1,3,4

psalmgebed met Psalm 22**

inleiding

zingen Ps.22:1

lezen: Ps.22:4-9

zingen Ps.22:4

lezen: Ps.22:12-19

zingen Ps.22:9

vrij gebed

stil gebed

zingen Ps.22:10

lezen Ps.22:25-30

zingen Ps.22:14

collecte

Gz.91

zegen

Gemeente van onze Heer,

** zwijgt de hemel?

Wat we zien en wat we geloven is niet altijd hetzelfde.

Wat we zien is een man, verraden, mishandeld, verlaten, gekruisigd.
Wat we geloven is dat hier de Messias, de Verlosser aan het werk is.
Wat we zien is een kruis, waaraan een mens de doodstraf voltrokken krijgt.
Wat we geloven is dat op dit kruis het recht van God wordt hersteld.
Wat we zien is een man, die bijzondere uitspraken doet.
Over zichzelf, over God en over de wereld.
Wat we geloven is dat Gods Zoon onthult wat de waarheid over ons is.
En dat het van levensbelang is om naar Hem te luisteren.

Wat we zien en wat we geloven is niet altijd hetzelfde.

Dat geeft een probleem.
We denken dat we kunnen bewijzen wat we zien.
Daarom geloven de meeste mensen ook wel dat de feiten kloppen.
Dat er een Jezus is geweest, die geleden heeft en gekruisigd is.

Maar we denken tegelijk dat we niet kunnen bewijzen wat die feiten betekenen.
Daarom geven de meeste mensen er een eigen draai aan.
Ze noemen het bijbelse verhaal een interpretatie.
Zo zagen de mensen het vroeger.
In een cultuur waarin mensen bang waren voor God.
Toen de mensen nog op zoek waren naar eeuwigheid.
Maar spreekt het ons in onze tijd ons op een andere manier aan.
Laten wij ons inspireren door de boodschap van Jezus.
Dat het niet gaat om macht of kracht, om ras of IQ.
Maar om mens te zijn onder de mensen.
Jij moet zelf betekenis geven aan de feiten.
Welke waarde het voor jou heeft, is persoonlijk.
En wie zal van jouw verhaal zeggen dat het niet goed is?
Er is toch geen stem uit de hemel die zegt wat we moeten geloven?

Geen stem uit de hemel.

Weet je, je hebt gelijk. Gedeeltelijk tenminste.
Bij die hele weg die Jezus is gegaan, wordt ons geen hemelse ondertiteling gegeven.
Zoals ook wij vandaag bij gebeurtenissen bijna nooit een directe stem van God horen.
Christenen verlangen daar wel eens naar. Wat is nu wijsheid en wat niet? Wat is Gods wil bij de keuzes die wij moeten maken? Wat is Gods bedoeling met wat mij meemaken?
Niet-christenen spreken het ook wel eens uit: als God zich nu eens onmiskenbaar zou laten zien, dan zouden mijn twijfels oplossen. Dan zou ik het geloven.

Geen stem uit de hemel. Dat is er in het lijden van Jezus ook niet. Tijdens heel zijn leven is er maar twee keer een stem uit de hemel geweest. Bij de start van zijn werk, toen Hij gedoopt werd. En bij het begin van de laatste fase, een paar maanden voor zijn kruisiging. En in beide gevallen zeiden de omstanders: we hoorden een donderslag. Maar het

was Gods stem. Maar tijdens die laatste weken, tijdens die laatste volle dagen, tijdens die laatste lange uren aan het kruis zweeg de hemel.

We krijgen geen hemelse ondertiteling. Waarom het zo moest gaan met Jezus. Dat Hij verraden werd. Dat zijn woorden verdraaid werden. Dat Hij niet gestenigd, maar gekruisigd werd. Dat Hij op de eerste dag van het Pesach-feest werd gedood. Dat Pilatus van zijn onschuld overtuigd was.

Zeker, we hebben wel een idee wat het betekent. Omdat we oude profetieën tot vervulling zien komen. Omdat Jezus zelf aangaf waarom het moest gebeuren. Omdat zijn leerlingen later uitleg geven, op basis van het onderwijs van de Geest van Christus. Maar de gebeurtenissen zelf worden niet voorzien van een hemelse voice-over.

Wat we zien is een man, verraden, gemarteld, gekruisigd.

Een man, die onschuldig was, de waarheid liefhad, woorden van God sprak, zich bekommerde om wie aan de kant stond. En om ieder die gebogen ging onder ziekte, handicaps, eenzaamheid en angsten. Een man die egoïsme en zelfhandhaving ontmaskerde. Die ruimte maakte voor liefde en hoop. Maar de mensen konden het niet verdragen. Een duivelse haat werd zichtbaar. Weg met dat licht! Weg met de liefde! Weg met de waarheid! Aan het kruis!

Wat we zien is een man, lijdend aan het kruis. Maar in Hem kijken we naar het ongelooflijke wonder van Gods genade. In Hem kijken we in de spiegel van onze eigen verwrongenheid en gebrokenheid. En ontdekken we God, die de wereld zo liefhad, dat Hij zijn Zoon gaf om mensen te redden van de dood.

Kan ik dat bewijzen? Nee. Ik kan alleen zeggen: kijk mee! Laat binnenkomen wat daar gebeurt. Zeker, het is lang geleden. Misschien heb je het verhaal al zo vaak gehoord. Maar als er één gebeurtenis is, die de wereld heeft veranderd, dan is het de dood van Jezus. Als er één gebeurtenis is, waardoor jij gered wordt en onze wereld toekomst heeft, dan is het de kruisiging van de Christus. Als er één moment is, waar je het geheim van Gods liefde kunt ontdekken, dan is het het sterven van de Heer. Nooit, nooit wordt dit verleden tijd! Nooit wordt dit een plaatje uit de kinderbijbel, een scene in een film, of een camerabeeld uit een processie! Nooit wordt dit ook een theorie die je begrijpen kunt, of een cliché waarmee je discussieren kunt. Klinkt er geen stem uit de hemel? Dat klopt. Omdat het de bedoeling is dat je je focust op Jezus Christus. De twee keer in zijn leven dat Gods stem klonk, waren het oproepen om op Jezus te letten: Dit is mijn Geliefde Zoon! Luister naar Hem!

** de aarde spreekt

Er is geen stem uit de hemel, maar er is wel een aarde die spreekt. Op het moment dat Jezus uit het leven stapte, ging er een rilling door de aarde. Mag ik het zo zeggen: de schepping beleefde een kippenvelmoment. De aarde beefde, rotsen scheurden en graven sprongen open. Bij het sterven van Jezus Christus.

Wat is dat? Een gewone aardbeving op een bijzonder moment? Nee, dat geloof je toch zelf niet? Op de derde dag is er opnieuw zo'n aardbeving. Als een engel het graf van Jezus opent. Ook dan gaat er een rilling door de aarde. Een kippenvelmoment.

De aarde spreekt. Vergeet niet, de aarde is een schepping. Een schepsel. Door de Levende God gecreëerd. Met een doel, een bestemming. Drager en geveer van leven. Biologisch leven. Maar de aarde zucht onder dood en lijden. De aarde heeft schade en slijtage opgelopen. Misbruik en uitputting teisteren haar. Ze verlangt naar verlossing en herstel. En rilt als de Messias sterft. Als het enige echte zoenoffer wordt gebracht.

Nee, we vereren de aarde niet als moeder aarde, die voor ons zorg en van ons houdt. Maar we weten wel: de aarde is meer dan een optelsom van metalen en niet-metalen, van gassen, vloeistoffen en vaste stoffen, van processen en wetmatigheden. Het is een schepping van God. De aarde beeft, de rotsen scheuren, de graven springen open. Als de Heiland sterft.

Waar de mensenwereld Hem verwerpt, brengt de materiele wereld Hem eer. Waar de mensen hem bespotten en doden, daar geeft de aarde een stevige waarschuwing af. Waar gelovigen en niet-gelovigen geen idee hebben wat de impact van het sterven van Jezus is, daar springen de eerste graven al open.

Nee, geen stem uit de hemel. Maar wel een aarde die trilt. Natuurlijk, je kunt erover discussieren. Hoe ging het? Hoe moeten we ons dat voorstellen? Wat betekent het? Maar reken erop dat de aanwezigen op dat moment een directe ervaring hadden. Want een aardbeving, die is niet te ontkennen. En die roept primaire reacties op. De aarde spreekt.

** bijzondere tekenen

Er gebeuren bijzondere dingen op het moment van Jezus sterven. Matteus noemt er een paar. Het voorhangsel in de tempel scheurt van boven naar beneden. Dat dikke, prachtige mooi versierde gordijn tussen het heilige en het allerheiligste van de tempel scheurt doormidden.

De aarde beeft. De rotsen, de meest harde en massieve steensoort, splijten doormidden. En de graven springen open. 'En', lezen we dan, 'de lichamen van veel ontslapen heiligen werden tot leven gewekt. En na de opstanding van Jezus kwamen ze uit hun graven en vertoonden ze zich aan veel mensen in de heilige stad'.

Ik moet over dat laatste iets zeggen. Omdat het altijd zoveel vragen oproept. Welke mensen zijn dat? Welke mensen zijn dat: pas gestorven volgelingen van Jezus? Of juist gelovigen van vroeger? Wat voor lichaam hadden ze? Een sterfelijk lichaam, of juist een onsterfelijk lichaam? Kwamen ze terug uit de dood, om later opnieuw te sterven? Of lieten ze zich vanuit hun leven bij de Heer even op aarde zien, net als Mozes en Elia een paar maanden eerder? Wat hebben ze eigenlijk tegen de mensen in Jeruzalem verteld? Gingen ze hun geliefden bezoeken om te vertellen dat het goed met ze ging? Of hadden ze een boodschap van God? Gingen ze vertellen dat Jezus echt Gods Zoon is? Gingen ze de mensen confronteren met wat zij eigenlijk hadden gedaan door Hem te kruisigen? En wat hebben de mensen in Jeruzalem ermee gedaan?

Veel vragen. Ik heb er veel over gelezen in de afgelopen dagen. Het ene vind ik overtuigender dan het andere. Maar met zo weinig informatie als Matteus geeft, is het moeilijk om harde conclusies te trekken. Ik denk dat het mensen zijn die nog niet zo lang geleden overleden waren. Dat het volgelingen van Jezus zijn. Dat ze na de opstanding van Jezus

op bijzondere manier verschenen aan mensen. Zoals Jezus zelf op bijzondere manier verscheen aan mensen. Deze heiligen zijn getuigen van het leven dat Jezus Christus geeft. Zij zijn de eerste opbrengst van zijn offer. Dat zal ook hun boodschap geweest zijn. Ik denk dat dit een vermoedelijk maar een paar dagen geduurd heeft.

Ik denk, zeg ik. Daar heb ik wel argumenten voor, maar je kunt het ook anders verklaren. Maar belangrijker dan de vraag hoe het precies gebeurd is, is de betekenis ervan. Niet onze nieuwsgierigheid moet bevredigd worden, maar ons geloof in Jezus Christus moet opgeroepen worden. En deze tekenen dragen een krachtige boodschap. Die de betekenis van het lijden en sterven van Jezus Christus onderstreept.

** de ondertiteling door de tekenen

De tekenen spreken van oordeel en van redding. Zo geven ze geen hemelss, maar een aardse ondertiteling aan de kruisdood van Jezus Christus. Het gaat over oordeel en redding.

Het scheuren van het tempelgordijn is een oordeel: de tempeldienst wordt beëindigd, de heiligheid van God wordt niet meer tegengehouden, het afwijzen van het ware offer maakt alle vroegere en toekomstige offers waardeloos. En tegelijk is het redding: de toegang tot Gods aanwezigheid is geopend voor ieder. Ieder die zich verbindt aan de gekruisigde Heer.

De aardbeving met bijkomende verschijnselen is een oordeel. Aardbevingen roepen angst op, maken bouwwerken kapot en kunnen slachtoffers maken. Door de profeten worden aardbevingen genoemd als begeleidende verschijnselen wanneer God komt. En tegelijk vertellen deze aardbevingen van redding. Want de graven springen open, de dood kan Gods kinderen niet meer boeien.

Het verschijnen van de overleden heiligen in de stad is een oordeel. Zij herinneren de mensen aan de verkeerde keuze die ze hebben gemaakt door Gods gezalfde te kruisigen. En tegelijk is het redding: want zij zijn levende getuigen van de kracht van Jezus' werk. De schuld is betaald, het oordeel gedragen, de dood overwonnen.

De tekenen geven ondertiteling aan de kruisdood van Jezus Christus. Oordeel en redding. Daar hingen onze zonden, onze tekorten, onze schuld. Vol geraakt door het oordeel van God. Hij stierf waar wij zouden moeten sterven. Hij droeg de vloek, die op ons rust. En zo spreekt het tegelijk van redding: Hij droeg het. Voor mij. Hij stierf. Voor mij. En wie aan Hem verbonden is, die is vrijgesproken en leeft in vrede.

Zo maken de tekenen duidelijk dat in Jezus de profeten tot vervulling komen. En dat er ruimte komt voor nieuwe beloften. Directe toegang tot de Vader en omgang met de Eeuwige. En een hoopvol teken dat ieder die Jezus volgt niet sterft, maar eeuwig leven heeft. Ook als wij hen normaal gesproken niet meer kunnen bereiken, zijn ze er wel. Ze leven bij God. Dankzij het werk van Jezus Christus. Zijn dood heeft van ons sterven een door-gang gemaakt. En zijn opstanding toont het einde van de dood. Zij hebben het even laten zien. Tot bemoediging. Tot aansporing. Als een prediking: de Gekruisigde is de Heer. Hij is echt Gods Zoon!

** Gods Zoon!

'Hij was werkelijk Gods Zoon!' Tot die belijdenis komt de Romeinse hoofdman. En de soldaten die de orde bewaakten. Harde mannen, die zich niet snel door schrik, dreiging of meeleven zouden laten leiden. Maar zij waren niet verblind door de haat die de aanwezige joden had overvallen. Zij lieten zich op de knieën brengen door de goddelijke majesteit. Zij lazen de ondertiteling. Begrepen lang niet alles. Maar genoeg om te zeggen: 'Werkelijk, Hij was Gods Zoon!'

Daarom draaide het de hele dag al.

'Zeg het nu toch', vroeg de hogepriester in de vroege ochtend: 'Ben u de Zoon van God?' Toen Jezus dat beaamde, hadden ze geen discussie meer nodig om Hem te veroordelen. 'Als je Gods Zoon bent, zoals je zegt', riepen de omstanders tijdens de lange uren aan het kruis, 'laat God je dan redden!'. Maar dat God hen zou redden, daar wilden ze niet aan. 'Werkelijk, Hij is Gods Zoon', zeggen de Romeinse soldaten als Jezus sterft.

Wat we zien en wat we geloven is niet altijd hetzelfde.

Maar wie werkelijk ziet wat hier gebeurt, die kan niet anders dan op de knieën gaan.

De aarde beeft, de rotsen scheuren, de graven springen open.

Op het moment dat Jezus het leven aflegt.

Dan heb je geen stem uit de hemel meer nodig.

Om zelf tot de belijdenis te komen

'Werkelijk, U bent Gods Zoon'.

Dan begint het. Leren geloven. Leren begrijpen. Leren liefhebben. Leren dienen. Leren aanbidden.

Keuzes leren maken wat je belangrijk vindt en wat niet.

Voor wie je hart klopt en voor wie niet.

Waar het om draait in de kerk en waar het niet om draait.

Bij wie je je houvast zoekt in leven en sterven.

Heer, U die zich hebt laten kruisigen.

U die de helse verlatenheid hebt verdragen.

Die uw leven hebt gegeven.

Die de toegang tot God hebt geopend.

En uw volgelingen het leven geeft.

Heer, de schepping beefde voor uw majesteit!

Heer, de soldaten bogen voor uw dood.

Heer, wij knielen voor uw heerlijkheid:

Werkelijk Heer, U bent Gods Zoon!

Amen